

Almatret recupera

ANTONIO MEGIAS

@amegias59

Lleida

Almatret ha posat en marxa un projecte amb el qual vol fer visible la seva participació en la Batalla de l'Ebre, un dels episodis més cruentos de la Guerra Civil Espanyola.

El projecte de l'Ajuntament d'Almatret vol revaloritzar els seus vestigis de la Guerra Civil amb la intenció de crear una ruta turística de memòria que permeti difondre el paper –no gaire conegut– que va tenir el municipi del Segrià en la Batalla de l'Ebre i en el front del Segre, ja que va tenir un paper més rellevant a nivell militar del que es pensava i és l'únic de la província de Lleida amb una implicació protagonista en un dels episodis més importants i decisius de la Guerra.

El projecte consta de dues fases: la primera, ja feta, és l'encàrrec al periodista i especialista en memòria històrica Andreu Caralt de fer un estudi en què posés llum a tot el desconeixement existent al poble; un cop finalitzada aquesta fase, ha de començar la segona, en la qual l'Ajuntament vol procedir a la senyalització del patrimoni existent que s'ha fet visible amb l'estudi i la creació d'una ruta turística a través dels vestigis.

Andreu Caralt explica la gènesi del projecte. "A l'estiu del 2017 ens vam trobar amb en Marcel Vidal –Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local de l'Ajuntament d'Almatret i de la Comunitat de Municipis del Segrià Sec– en una sortida de Terra Enllà; ell ja sabia de les restes i que tenien fortificacions al Cingle de la Pena i volien revaloritzar-les, per això era imprescindible fer abans l'estudi per conèixer realment el que havia passat".

Després d'un intens treball de recerca visitant hemeroteques i diferents arxius a Lleida, Madrid, Salamanca, Àvila o Villaviciosa de Odón, a més de fer incontables visites de camp i entrevistes a gent d'Almatret, Andreu va poder tenir una visió global que va plasmar en el seu estudi.

L'autor, nascut al Vendrell, valora molt positivament la resposta dels habitants d'Almatret. "Vaig trobar moltes facilitats, fins i tot es feien quadrilles de persones que volien parlar, un fet que no passa a tot arreu. A més, l'Ajuntament havia fet una crida prèvia, el que feia que totes tinguessin interès malgrat parlar de temes dolorosos", diu.

L'estudi, titulat *La Guerra Civil a Almatret, cruïlla entre els fronts de l'Ebre i el Segre (1936-1939)*, fa un repàs exhaustiu als esdeveniments viscuts a Almatret, donant llum a alguns episodis que no es coneixien amb precisió. Entre ells, un dels més destacats és el bombardeig sobre la pobla-

L'Ajuntament ha ideat un projecte per revaloritzar els vestigis de la Guerra Civil

El periodista Andreu Caralt escriu un estudi sobre el paper a la guerra de la localitat del Segrià

FOTO: Andreu Caralt / Almatret va tenir un paper molt rellevant a nivell militar en la Guerra Civil

ció el 12 d'octubre de 1938 en què van morir, de forma oficial, 14 persones i que va ser executat per la Brigada Aèrea Hispana. "Algunes fonts orals diuen que va

haver-hi més, però no s'ha pogut comprovar. Una de les bombes va caure sobre l'escola, però per sort era la festivitat del Pilar i estava buida", explica. Un altre dels as-

pectes que posa en valor i ajuda a concretar és la presència de soldats republicans a la localitat del Segrià. "Sobretot van estar-s'hi la XIII Brigada Internacional, forma-

la Batalla de l'Ebre

Panoràmica del riu Ebre des d'un niu d'amestralladores d'Almatret
FOTO: Marcel Vidal

da principalment per soldats polonesos, i la 42a Divisió Republicana, formada per voluntaris de Còrdova i soldats de la lleva del Biberó, alguns d'ells de Lleida.

També clarifica que les fortificacions d'Almatret formaven part d'una línia defensiva que anava des d'Osca fins a la Terra Alta, i altres aspectes com la possible existència d'una fossa comuna en un antic hospital "on podria haver biberons", segons testimonis orals,

o l'assassinat de tres religiosos en començar la Guerra.

SENYALITZACIÓ DEL PATRIMONI

Amb l'estudi a les mans, l'Ajuntament d'Almatret ha d'iniciar ara la segona fase del projecte, en què vol procedir a la senyalització del patrimoni que s'ha fet visible gràcies al treball d'Andreu Caralt. Malgrat això, no serà fàcil. L'Agent d'Ocupació i Desenvolupament,

Marcel Vidal, explica que "ara ja coneixem dates, constructors i tota la història del bombardeig, però la fase de senyalització encara s'ha de definir. Havíem demanat una subvenció que ja se'n va concedir però la resolució definitiva no s'ha produït i no sabem encara com evolucionarà". Almatret també ha demanat la seva adhesió a la Xarxa d'Espais per la Memòria, però encara no s'ha rebut resposta.

FOTO: Andreu Caralt / Una de les trinxeres utilitzades en la batalla

És l'únic poble de Lleida que va tenir una implicació protagonista en la coneguda batalla

En el tràgic bombardeig del 12 d'octubre de 1938 van morir catorze persones com a mínim

FOTO: / Combatents de la XIII Brigada Internacional al Mas de Caterino

Andreu Caralt, vint anys treballant per la recuperació de la memòria històrica

L'autor de l'estudi, Andreu Caralt (el Vendrell, 1971), du més de 20 anys dedicat a la recuperació de la memòria històrica. A més de ser l'autor del diari digital www.diarideguerra.com, va crear l'estiu del 2014, juntament amb Maite Hernández, l'empresa Terra Enllà, que ofereix guiatges

pels escenaris de la Batalla de l'Ebre i la Guerra civil a les Terres de l'Ebre, el Priorat i el front del Segre. Abans de l'estudi d'Almatret, Andreu Caralt va escriure el llibre *3.669 biberons: història de l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41*, on repassa la feina d'aquesta associació.

FOTO: A.C. El periodista i autor de l'estudi Andreu Caralt